



ALLIANTIE
SCHOOL
TUINEN

Schooltuinwijzer #1

De juiste plek voor een schooltuin

Een tuin die klein begint kan groeien.



De basis van schooltuinieren: een veilige en zonnige plek

Ga je starten met schooltuinieren? Dan is het belangrijk om daar een goede plek voor te vinden. Samen met lokale partners zoek of maak je een plek waar kinderen veilig en makkelijk kunnen komen en tuinieren. Daarbij let je op voldoende zonuren en een gezonde bodem. De locatie is een belangrijke factor voor veel praktische zaken, zoals het werven van vrijwilligers, en het opstellen van je begroting en je lessenplan.

Waar let je op als je een schooltuinlocatie zoekt?

- Afstand tot schoolgebouw: In de buurt van school of tot 15 minuten lopen of fietsen.
- Zonlicht: minimaal 6 uur zon per dag
- Waterbron: kraan, regenton of sloot
- Bodemkwaliteit: vruchtbaar, schoon, met goede drainage
- Toegankelijkheid: ook voor begeleiders, ouders, kinderen met beperking
- Veiligheid: omheind, overzichtelijk, veilig toegankelijk
- Beschikbare en benodigde ruimte. Je hebt minimaal ruimte nodig voor de moestuin(tjes), een waterpunt en plek voor opslag van materialen en gereedschap.



Een onverwachte plek voor de schooltuin

Onder andere in de gemeente Schouwen-Duiveland en Nijmegen zijn schooltuinen aangelegd bij zorgcentra en buurttuinen. Daar genieten kinderen van, maar ook ouderen of omwonenden. Het wordt een plek om te leren én andere generaties te ontmoeten.

Hoeveel ruimte heb je nodig?

Je hebt ruimte nodig voor de moestuin(tjes) maar ook voor een waterpunt en plek om gereedschap en plantmaterialen op te bergen.

Hoeveel ruimte je concreet nodig hebt, hangt o.a. af van jullie type schooltuin:



Elk kind een eigen tuintje:
1-4m² per kind + ruimte voor paden, water en opslag.

Groepstuintjes: Vanaf 0,5m² per kind.

Eén moestuin voor de groep:
Kan al met een paar moestuinbakken, totaal vanaf ca. 25m² tot zo groot als er plek en menskracht is.

Meerdere scholen op één complex

In gemeenten in het hele land zijn schooltuinencomplexen waar groepen van verschillende scholen tuinieren. In Amsterdam, Rotterdam en Groningen tuinieren soms tot wel 40 groepen op één complex. De schooltuinen worden gefinancierd door de gemeente, lessen worden verzorgd door professioneel opgeleide schooltuinjuffen en -meesters en hoveniers helpen mee bij onderhoud en ontwikkeling. In gemeenten als Leiden en Nijmegen zijn ook schooltuin-complexen die vrijwel geheel door professioneel werkende vrijwilligers worden gerund.

Samen op zoek naar de juiste plek

Breng lokale belangen en verschillende perspectieven samen om tot de beste oplossingen te komen. Naast de school kunnen de volgende partijen een belangrijke rol spelen.



Gemeente

Verantwoordelijk voor basisschoolgebouwen en -terreinen. Soms is er ruimte beschikbaar in een park of buurttuin op gemeentegrond. Vaak ondersteunt de gemeente bij aanleg en onderhoud van een schooltuin, direct of via het NDE centrum.

Lokale organisaties

Ondernemers zoals boeren, tuinders, hoveniers, een groen (v)mbo, volkstuin- of sporvereniging, kinderopvang, museum of culturele instelling. Soms is er ruimte voor een schooltuin.

NDE-centrum

In veel gemeenten verzorgen Natuur- en Duurzaamheidseducatiecentra schooltuinlessen of beheren ze schooltuinen en schooltuincomplexen.

Zorgcentrum

Een schooltuin op het terrein van een zorginstelling biedt mogelijkheden voor contact tussen kinderen en ouderen.

Voor- en nadelen locatietypen

Locatie	Voordelen	Aandachtspunten
Schoolplein	Altijd dichtbij, veilig en zichtbaar	Beperkte ruimte, bodemvruchtbaarheid
Grasveld naast school	Goed toegankelijk, soms uitbreidbaar	Eigendom controleren, afspraken met de buurt, bodemkwaliteit
Buurtmoestuin / volkstuinten	Delen van middelen, samenwerking buurt	Gebruik afstemmen, beheer verdelen. Draagvlak leden.
Dak of binnentuin	Innovatief, educatief	Technisch complex, soms vergunning nodig. Ruimte beperkt.
Zorgcentrum	Intergenerationeel, gedeeld beheer	Samenwerking & rolverdeling goed afstemmen
Schooltuinencomplex	Gebruik van middelen, hulp en kennis door meerdere groepen	Complexer in aanleg, vervoer vergt meer organisatie.



Stappenplan locatiekeuze

1. Maak een wensenlijst met de schooltuinwerkgroep. Hoe en wanneer kun je de kinderen betrekken?
2. Betrek belangrijke partners (gemeente/schoolleiding/NDE centrum) en overleg mogelijkheden.
3. Verken mogelijke plekken (schoolplein, gemeenteground, braakliggende ruimte)
4. Check zon, water, bodem, veiligheid
5. Start eventueel klein en laat de tuin groeien met de jaren

Schooltuin bij groenopleiding

In Nijmegen tuinieren verschillende groepen in de tuin van de Yuverta groenopleiding. Studenten en docenten aan deze vmbo opleiding kweken de jonge planten voor verschillende schooltuinen in de buurt.

Tip

Denk ook aan samenwerking met lokale volkstuinen / buurttuinen, een groenopleiding, andere (basis)scholen, of locaties voor kinderopvang.

Meer informatie

Download gratis het Handboek Schooltuinen of laat je inspireren door de artikelen en factsheets op onze website alliantieschooltuinen.nl

Veel schooltuintuffen en meesters zijn bereid hun ervaring te delen. Zoek een schooltuin in de buurt en ga er eens langs.

